

VERSLAG VAN DE IEN DALES LEERSTOEL

De overheid als arbeidsorganisatie

2022

Prof. dr. Z. van der Wal

Den Haag, februari 2023

Leerstoel verbonden aan de Faculty of Governance and Global Affairs (FGGA), Universiteit Leiden

2021 en een deel van 2022 waren jaren van Covid-19. De leerstoelactiviteiten hadden daardoor een ander karakter dan in voorgaande jaren. Seminars werden webinars, regulier onderwijs werd online onderwijs en fysieke ontmoetingen en netwerkmogelijkheden werden tot een minimum beperkt. Vanaf april is dit langzaam weer veranderd. Tegelijkertijd blijven online ontmoetingen en webinars waarschijnlijk structureel onderdeel van het repertoire.

Daarnaast hebben de pandemie en haar vele implicaties voor publieke organisaties en publiek leiderschap *op zichzelf* aanleiding gegeven voor een herijking van mijn onderzoeksthema's aangaande publiek leiderschap in tijden van disruptie. Leiding geven aan het nieuwe werken, het balanceren tussen ad hoc crisismanagement en lange termijn strategie, en het versterken van wendbaarheid om toekomstige disrupties beter te lijf te kunnen gaan, zijn daarbij emergente kernthema's. Momenteel werk ik aan diverse Engelstalige en Nederlandstalige publicaties, waarin dit gedachtengoed verder zal worden ontwikkeld. Ook in diverse executive education leergangen die ik heb ontwikkeld en uitvoer

Lezingen en bijdragen vanuit de platformfunctie van de Leerstoel:

Bijdrage aan project Ambtelijk vakmanschap, in samenwerking met ministerie van BZK en Instituut Bestuurskunde Campus Den Haag (langerlopend, voorbereidende fase).

Bijdrage aan programma Staat van de uitvoering/de onderzoeksagenda van het ministerie van BZK (langerlopend project).

Bijdrage aan het Leerstoelprogramma / Webinarreeks Bouwen aan vertrouwen, inclusief bijdrage aan gezamenlijke paper en zelfstandige paper, slotdebat 9 juni.

Bijdrage aan Dag/Nacht van de Integriteit, september 2022.

Bijdrage aan Debat Prinsjesdag, 20 september.

Bijdrage aan gezamenlijk Debat 'Na de verkiezingen', 24 oktober 2022.

Meerjarenagenda Leerstoelen CAOP

De Leerstoelen verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda die in 2018 is geactualiseerd en loopt tot en met 2021: "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen". Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendensen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen

werkgever en werknemer)

3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

De drie spanningsvelden komen op verschillende manieren terug in de activiteiten van en de relaties tussen de vijf leerstoelen.

Meerjarenagenda en leerstoel activiteiten

IDL thematiek betreft met name spanningsveld 1. De IDL activiteiten en publicaties in 2022 vallen op drie vlakken samen met spanningsveld 1:

- In de reeks ‘bouwen aan vertrouwen’ en het geupdate essay *Bestuur en Beleid ten tijde van Gezagsturbulentie* wordt geanalyseerd waarom de legitimiteit van overheidshandelen op diverse manieren onder druk staat, en wat professionals en managers kunnen doen om legitimiteit en gezag te herwinnen en te behouden;
- In diverse publicaties en publieksactiviteiten rondom *Publiek Leiderschap en Ambtelijk Vakmanschap* wordt uiteengezet dat als effectief ervaren overheidsprestaties alleen ook als legitiem worden gezien indien publieke leiders ‘performance’ ook via diverse kanalen verkopen en vieren, en middels training en cultuur ook in staat worden gesteld dit soort competenties te optimaliseren en ten toon te spreiden;
- In twee projecten waarin specifiek topbestuurders worden geïnterviewd over hun ervaringen – *De Top kijkt Om* en *Top van de Uitvoering* – komen waardeconflicten en bijbehorende afwegingen voortdurend aan de orde. In 2022 is de kernpublicatie van *De Top Kijkt Om* verschenen. Het project wordt vervolgd in 2023 en de leerstoelhouder is daar wederom bij betrokken. De leerstoelhouder rond het project *Top van de Uitvoering* af in 2023 en er verschijnt een essay publicatie over het project bij *Boom Bestuurskunde* in de tweede helft van het jaar.

Publicaties

1. Mussagulova, A. & **Z. Van der Wal** (2022). Public Service Motivation: Global Knowledge, Regional Perspective. *Asia Pacific Journal of Public Administration* 44 (3): 191-194.
2. Demircioglu, M.A. & **Z. Van der Wal** (2022). Leadership and Innovation: What’s the Story? The Relationship between Leadership Support Level and Innovation Target. *Public Management Review* 24 (8): 1289-1311.
3. Mussagulova, A. & **Z. Van der Wal** (2022). Public Service Motivation: Global Knowledge, Regional Perspective. *Asia Pacific Journal of Public Administration* 44 (3): 191-270.
4. **Van der Wal, Z.** (2022). *Ambtelijk Vakmanschap. Stand van zaken en kennisbehoefte. Whitepaper voor Staat van de Uitvoering.* Den Haag: CAOP.
5. **Van der Wal, Z.** (2022). Publieke Manager 2030. *Bestuurskunde* 31 (2): 35-36.

Overig (onderwijs FGGA en advies/dialogsessies vanuit IDL)

- Master Management van de Publieke Sector (MPS) Kernmodule *Vergelijkend Publiek Management*, 30+ studenten.
- Academic Director, Certified Public Manager Program (CPM), Center for Professional Learning, Universiteit Leiden
- Kwartiermaker *Academy for Professionals*, Universiteit Leiden
- Voortdurende betrokkenheid bij begripsvorming en beleidsontwikkeling Integriteit en Ambtelijk Vakmanschap van BZK en partners (consortium) middels overleg, presentaties, uitzetten survey PER onderzoek, vervolgpublishatie werkonderzoek met Toon Kerkhoff etc.